

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 39. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252802360192/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

længere i Holland, for hvor meget jeg end sparede vilde de Penge jeg havde ikke kunne række til mine Udgifter i et halvt Aar. Desuden foruroligede det mig at jeg hele Tiden var syg. Min Feber vilde ikke høre op, og den baade afmagrede og svækkede mig i høj Grad. Dette virkede saa deprimerende paa mig at jeg overvejede at rejse hjem. Jeg stod allerede rejseklar, da min Læge Ivar Brederock raadede mig til at rejse til Aachen. De varme Bade dér anses for at være meget gavnlige mod langvarige Sygdomme. Jeg var ivrig efter at opleve noget nyt, saa det var ikke svært at overtale mig til hvad som helst. Det var derfor ikke saa meget Lægens Raad som min egen Lyst jeg fulgte, da jeg rejste til Tyskland i Haab om at Lykken maatte staa den kække bi. Men mod Forventning slugte denne Rejse saa mange af mine Penge at jeg nær havde opgivet Haabet om nogensinde at komme hjem igen. Særlig galt blev det da jeg blev nødsaget til at give nogle Gylden for et kongeligt Pas i Roermund, saa at jeg ved min Ankomst til Aachen kun havde seks Daler i Lommen foruden et nytteløst Pas, som jeg ikke kunde læse uden at ærgre mig. Det var efter min Mening snarere en Haan end et Pas, for det lød omtrent saadan: *Laissez passer et repasser le garçon Louis d'Holberg d'Amsterdam.*

Det hændte mere end én Gang at andre saa ned paa mig paa Grund af mit pigeagtige Ansigt. Jeg hørte mine Rejsefæller hviske om at man burde forhøre mig om Grunden til at jeg saadan ganske alene var rejst fra min Hjemby – for man plejer jo ikke at rejse hjemmefra naar man knap er halv voksen og først lige har lært at knappe sine Bukser. Dette lod de en Præst tage sig af. Da vi en Dag kom ind i Krostuen sad han der og vinkede mig hen til sig med streng Mine, og saa kom han med disse Ord til Indledning: »Hør engang, lille Ven, hvornaar er du rendt af Skole?« – Jeg blev gal i Hovedet og tog Offensiven førend han rigtig naaede at komme i Gang. Jeg førte hele Armeer af latinske Ord og Vendinger i Marken og angreb den ulykkelige og ganske ubevæbnede Præst med en saadan

DET FØRSTE BREV

Voldsomhed at han opgav Rollen som Forhørsdommer og sagde: »De er jo Teolog, min Herre. Jeg gratulerer!«

Da jeg to Aar senere sad paa en Kro i England og vilde fordrive Tiden med en Pibe Tobak, var der en Londoner som sad ved Siden af mig der morede sig saadan over dette Fænomen at han skraldgrinede og sagde: »The boy will smoke tobacco!« Det samme hændte mig engang i Frankrig, skønt jeg allerede dengang var ekstraordinær Professor. Min Vært dér spurgte engang en Pariser hvor gammel han troede jeg var. Han svarede: »Det er en Dreng paa atten Aar.«

Jeg havde levet tre Uger i Aachen saa sparsommeligt at jeg ikke behøvede at være bange for at komme i Konflikt med Myndighederne for Overtrædelse af Luksuslovene, da den haarde Nød tvang mig til at planlægge en Forbrydelse som hverken før eller senere kunde være faldet mig ind, nemlig lige saa stille at stikke af fra Hotelregningen, som jeg ikke kunde betale. Jeg stoppede mit Habengut i en Vadsæk og listede mig tidligt om Morgenen ud ad en Bagdør. Men jeg var ikke dreven nok, og Værten var mistænkksom, saa han lagde sig paa Lur, greb mig paa fersk Gerning og tvang mig til at aflevere mine sidste Penge. Endnu længe efter kunde jeg genopleve denne Situation baade i vaagen og drømmende Tilstand; jeg drømte Gang paa Gang at denne Krovært greb mig i Nakken og slæbte mig tilbage til Kroen.

Jeg var nu fuldkommen blanket af og maatte gøre Turen tilbage til Holland til Fods. Men da Rejsen var overstaæet havde jeg det bedre, baade psykisk og fysisk, enten det saa skyldtes Vandkuren eller al den Motion jeg havde faaet. Naar Legemet er rask er Sindet det ogsaa. Det oplevede jeg paa dette Tidspunkt. Min Kasse var tom, jeg havde ikke noget Haab om at faa den fyldt igen – men midt i al denne Elendighed var jeg alligevel ved godt Mod. Jeg gik længe forgæves omkring i alle Byens Gader og Stræder, jeg tog alle Kneb i Brug for at skaffe Penge, jeg plagede Vekselererne,